

התאלמנתם? התייתמתם? בנוסף לאובדן יקירכם, מהיום תשלמו יותר מס

נציבות מס הכנסה הורתה לאחרונה לפקידי השומה שלא לאשר בקשות של שאירי עובד שנפטר לפרוס קדימה מענק מוות ופיצויי פיטורים חייבים במס, פריסה שנועדה להקל על נטל המס

מאת: רו"ח אמיר גבאי

כמי שהתייתם מאב בגיל צעיר, יכול אני להבין עד כמה כל שקל חשוב לבני המשפחה הנותרים כאשר המפרנס העיקרי בבית הולך לעולמו בטרם עת. לאחרונה נציבות מס הכנסה העבירה הנחיה לכל פקידי השומה להקפיד על טיפול בבקשות של שאירי עובד שנפטר לפרוס קדימה מענק מוות וכספי פיצויי פיטורים חייבים במס, פריסה שכאמור נועדה להקל על נטל המס. אך נציבות מס הכנסה יכולה לעשות זאת ללא שינוי חקיקה? אם נקרא את סעיף 8 (ג) לפקודת מס הכנסה נראה כי כתוב במפורש: "...רשאי המנהל, אם נתבקש על כך, להתיר חלוקה לתקופה אחרת לרבות לשנים הבאות, בתנאים שיקבע...". דהיינו רשאי ולא חייב. ראשית, לדעתנו, עיקרון פריסת ההכנסה לשנים הבאות לצורך מס עולה בקנה אחד עם מהות הכספים, הכנסה לתא המשפחתי לשנים שלאחר הפרישה. הוראה זו פוגעת כלכלית בכל בית אשר מאבד בטרם עת, את אחד המפרנסים ואף מפלה בין תא משפחתי של עובד שנפטר לבין תא משפחתי של עובד שפרש מעבודתו שכן נכון להיום פקיד השומה מאשר פריסה קדימה לעובד שפרש מעבודתו. שנית, לעניות דעתנו, גם אם רשות המסים רשאית לעשות כך, יש

טעם לפגם בהתנהלותה. הוראה זו מצטרפת לרצף החלטות שאינן משקפות מנהל תקין של רשות שלטונית:

1. החלטה בתחילת 2008 להקפיד למשך חצי שנה ללא שינוי חקיקה מתן אישורים לרצף זכויות פיצויים לעובדים אשר החליפו מקום עבודתם.
2. חקיקת מס רטרואקטיבית כאשר בדצמבר 2009 נקבעה תקרה לרצף זכויות פיצויים עם תחולה לינואר 2008.
3. מניעת הזכות האלמנטארית מעובדים בעלי שכר נמוך ליהנות מפטור מוגדל על כספי פיצויי פיטורים ומענקי פרישה במשך שנתיים וחצי, מינואר 2008 ועד יולי 2010 ורק בגלל שלא טרחו לעדכן את ההנחיות לפקידי השומה בהתאם למצב החדש שנוצר מאז כניסתו לתוקף של ההסכם הקיבוצי לביטוח פנסיוני במשק.
4. מצב הביש אליו הביאה רשות המסים יחד עם האוצר, פורשים רבים כאשר כספי הפיצויים שלהם בקופת הגמל נסגרו בשוגג לקצבה לאחר ניכוי מס מהם מיד לאחר פרישתם הודות לחוסר הבהירות ששרר בקרב מנהלי קופות הגמל והעמיתים עצמם בכל הנוגע לתקנות המס החדשות מאז כניסתן או אי כניסתן לתוקף בינואר 2008 למשך שנה שלמה. אגב, למצוקתם של פורשים אומללים אלו לא ניתן מענה עד היום.

ניתן לקבוע בוודאות כי התנהלות רשות המסים בשנים האחרונות ללא ספק הסבה לפורשים רבים נזקים כספיים לא קטנים ויצרה כיאוס וחוסר ודאות במשך זמן רב מדי בתחום המס.

אנו קוראים לרשות המסים לתת הודעה מוקדמת לציבור בטרם כל הוראה חדשה, בין אם היא חייבת ובין אם היא רשאית.

בכל זאת, אז על מה המהומה?

מענק שנתקבל עקב מוות: פטור מתשלום מס עד לסכום השווה למשכורת של שני חדשי עבודה לכל שנת עבודה, לפי המשכורת האחרונה אך לא יותר מהתקרה - 22,800 שקל לכל שנת עבודה נכון לינואר 2010. שיעור המס החל על מענק מוות וכספי פיצויי פיטורים ששולמו לשאירים של עובד שנפטר הוא שיעור המס השולי של כל אחד מהשאירים אך בכל מקרה לא יותר משיעור של כ-40%.

פריסת מס לשנים קודמות: ניתן לקבל מפקיד השומה אישור לביצוע פריסת מס לשנים קודמות, במקרה זה החלק החייב במס של מענק המוות וכספי הפיצויים יחולק על פני 6 שנים ויתווסף להכנסותיו החייבות במס של העובד הנפטר בכל אחת משנות הפריסה, כאן יחול שיעור המס של הנישום שנפטר בכל אחת משנות הפריסה ולא תחול ההוראה לגבי שיעור המס המקסימלי.

פריסת מס לשנים הבאות: עד לאחרונה - ניתן היה לקבל מפקיד השומה אישור לביצוע פריסת מס

קדימה, לשנים הבאות. במקרה זה החלק החייב במס של מענק המוות וכספי הפיצויים חולק על פני 6 שנים והתווסף להכנסותיו החייבות במס של השאיר בכל אחת משנות הפריסה. כאשר כאן תחול ההוראה לגבי שיעור המס המקסימלי. למה שאיר ולא שאירים? מאחר ואם קוראים את הכתוב בגב טופס 161ב - הודעת שאירים על הפסקת עבודה עקב מוות, מצוין שם במפורש כי ניתן לקבל אישור לפריסת מס כאשר המענק משולם לשאיר אחד בלבד. כאשר המענק מחולק בין מספר שאירים - לא תותר פריסת מס. בכל מקרה ההתייחסות הני"ל הינה רק לפריסת מס קדימה ולא לפריסת מס לאחור שכן אין משמעות במקרה של פריסה לאחור למספר השאירים מאחר וחשוב המס מבוצע על בסיס הכנסותיו של הנפטר בשנים שקדמו לפטירתו ולא על הכנסותיהם של השאירים.

במקרים רבים, בוודאי שלא בכולם, פריסה קדימה הביאה לחיסכון גדול יותר במס לעומת פריסה לאחור, מה שהביא ככל הנראה את נציבות מס הכנסה שלא להתיר עוד לפקידי השומה לאשר בקשת שאירים לפריסה קדימה וכל הנושא מוקפא עד לפרסום החלטת ועדה של רשות המסים בעניין זה, ככל הנראה בקרוב.

רו"ח אמיר גבאי, מומחה למיסוי ופרישה, מנכ"ל B4 - יועצי פרישה בע"מ